higher education & training

Department:
Higher Education and Training
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

NASIENRIGLYN

NASIONALE SERTIFIKAAT

OPVOEDKUNDIGE SIELKUNDE N6

1 JUNIE 2018

Hierdie nasienriglyn bestaan uit 10 bladsye.

Kopiereg voorbehou

AFDELING A

VRAAG 1

1.1
1.1.1 D
1.1.2 J
1.1.3 M
1.1.4 A
1.1.5 C
1.1.6 B
1.1.7 K
1.1.8 N
1.1.9 E
1.1.10 F

(10 × 1) (10)

1.2
1.2.1 Waar✓

1.2.2 Waar✓

1.2.3 Waar✓

1.2.4 Waar✓

1.2.5 Onwaar✓
'n Goeie tegniek om oorsensitiewe kinders te hanteer, is om hulle vir 'n kort rukkie in 'n stilt, kalm area te hou.✓

1.2.6 Onwaar✓
Die Matal-metode plaas die klem op kinders wat onafhanklik werk.✓

1.2.7 Onwaar✓
'n Kind met vestibulêre onsekerheid het nie 'n sin vir beweging en balans nie.✓
OF
'n Kind met mondelinge onsekerheid ('defensiveness') toon 'n ongewone sensitiwiteit vir smaak, reuk en tekstuur.✓

(10)

1.3 1.3.1 A
1.3.2 B
1.3.3 B
1.3.4 A
1.3.5 A
1.3.6 C
1.3.7 A
1.3.8 C
1.3.9 A
1.3.10 A

(10 × 2) (20)

1.4 1.4.1 Balans

1.4.2 Passiewe taalontwikkeling/ouditiewe persepsie
(Enige 1 geskikte antwoord sal aanvaarbaar wees)

1.4.3 Oog-handkoördinasie

1.4.4 Vormherkenning

1.4.5 Ruimtelike bewustheid

(5 × 2) (10)
[50]

TOTAAL AFDELING A: 50

AFDELING B

VRAAG 2

2.1 2.1.1 Outoritêre ouer:
'n Ouerskapstyl waar ouers die reëls vestig en verwag dat kinders dit sonder uitsondering sal volg.

2.1.2 Permissiewe ouer:
'n Ouerskapstyl wat nie veel dissipline op hulle kinders toepas nie. Hulle is geneig om baie toegewend te wees en tree alleenlik in wanneer daar 'n probleem is.

2.1.3 Onbetrokke ouer:
'n Ouerskapstyl waar ouers geneig is om verwaarlosend te wees. Hulle voldoen dikwels nie aan hulle kinders se basiese behoeftes nie en verwag van die kinders om hulself groot te maak.

2.1.4 Gesaghebbende ouer:
'n Ouerskapstyl waar ouers reëls vir die kinders neerlê om na te volg, alhoewel hulle sommige uitsonderings op die reëls toelaat.

Kopiereg voorbehou

2.1.5 Demokratiese ouer :
'n Ouerskapstyl wat wederesydse respek tussen ouer en kind beklemtoon, niestraffende dissipline en waar die klem op wedersydse respek tussen ouer en kind geplaas word.

(5 × 2) (10)

2.2

- Selfdissipline:
  Die doelstelling van elke ouer moet wees dat hulle kind gedissiplineer kan word.
  As kinders selfdissipline aanleer betreffende geld, take, huiswerk en tydsbesteding.

- Sosiale vaardighede:
  Jong kinders moet sosiale vaardighede aanleer bv. hoe om te deel en die regte terminologie te gebruik wanneer hulle met mense omgaan. Die inprent van goeie maniere is noodsaaklik.

- Gesonde besluitneming:
  Jong kinders moet probleemoplossingsvaardighede aanleer sodat hulle op hulle eie gesonde besluite kan neem. Wanneer ouers gesonde verhoudings met hulle kinders handhaaf, dra dit by tot die neem van gesonde besluite.

- Impulsbeheer:
  Kinders ontwikkel mettertyd impulsbeheer. Ouers kan hulle kinders begelei sodat hulle in staat sou wees om die logiese konsekwensies te begryp. Lof toeswaai aan 'n kind kan die kind help om impulsbeheer te handhaaf.

- Emosionele regulering:
  Dit is belangrik dat kinders gesonde maniere aanleer om met hulle emosies om te gaan. Dit sal die kinders help om hulle onopgeloste emosies bv. drifbuie of woedeaanvalle te hanteer.

- Vertroue:
  Goeie dissiplione lei uiteindelik tot selfvertroue wat as 'n vaardigheid beskou word. Wanneer ouers dissipline gebruik in plaas van straf, wen die kinders aan 'n gevoel van eiewaarde en selfvertoue.

(Enige 5 van die bogenoemde)
1 punt vir die naam
1 punt vir die verduideliking (5 × 2) (10)

2.3 2.3.1

- Dit leer nie die kind waarom hulle gedrag verkeerd is nie.
- Dit moedig nie die kind aan om eie besluiite te neem nie..
- Die kind wonder nie waarom die besluit wat hy geneem het, nie ‘n goeie besluit was nie.
- Dit bring aggressiewe gedrag mee vir die kind om te leer.
- Soos wat die kind ouer word, sal hy/sy vir hulle ouers kwaad word – gevoelens van woede kan oor ‘n lang tydperk oplaai.
- Die kind sal op die straf fokus, in plaas van om aan die kwaad wat gedoen is, te dink.

(Enige 5 van die bogenoemde – oorweeg ook enige relevante antwoord wat ‘n positiewe konnotasie het as ‘n alternatief.)

2.3.2

- Probeer om kalm te bly.
- Wees goed, maar ferm.
- Gee aan die kind keuses.
- Gebruik logiese konsekwensies om die kind se aksies aan hom/haar te verduidelik.
- Lig die kind voortydig in.
- Roep tydonderbrekings uit (‘time-outs’).
- Illustreer die konsekwensies van swak gedrag.
- Behandel chroniese propbleme op verskillende maniere.

(Enige 5 van die bogenoemde – oorweeg ook enige relevante antwoorde wat studente mag lewer.)

(2 × 5) (10)

2.4.1

- ‘n Aandagsoekende strategie
- Die kind mag emosionele probleme ondervind bv. gevoelens van onsekerheid.
- Frustrasie – gebrek aan aktiwiteite/materiale in die speelkamer.
- Aankoms van ‘n nuwe baba.
- Ander kinders in die gesin of nuwe verhoudings wat deur ouers aangeknoop word.
- Ouers bestee nie genoeg aandag aan die kind nie.
- Die kind weet nie hoe om te sosialiseer nie.
- Die kind mag bloot net onseker wees.

(Enige 5 van die bogenoemde)

2.4.2

- Erken die kind se jaloersheid deur hom te laat weet dat dit in orde is.
- Prys die kind se vermoëns aan.
- Herinner die kind aan die baie besittings waaroor hy/sy beskik.
- Laat jou kind geliefd voel as die rede vir jaloesie die nuutgebore baba in die gesin is.
- Laat hom/haar deel van al die aktiwiteite wees.
- Neem die gedrag waar.
- Speel ‘n aktiewe rol in die kind se lewe – praat met die kind oor sy/haar gevoelens.

(Enige 5 van die bogenoemde -- oorweeg ook enige relevante antwoord wat ‘n moontlike positiewe strategie het as ‘n alternatiewe antwoord) (2 × 5) (10)

2.5 2.5.1 Morele ontwikkeling beteken om te doen wat die sosiale omgewing van jou verwag.

2.5.2 'n Kort tydperk wanneer die kind moet stilsit as straf vir swak gedrag of optrede.

2.5.3 'n Helikopterouer is 'n ouer wat uiters noulettend aandag aan 'n kind of kinders se ervarings en probleme, veral by opvoedkundige instellings, skenk.

2.5.4 Om jouself aan te raak, jou privaatdele te hanteer om seksuele bevrediging te ervaar.

2.5.5 'n Spesialisdokter wat met emosionele probleme te doen het, maar hy/sy kan ook medikasie vir die probleem wat ondervind word, voorskryf.

(5 × 2) (10)
[50]

VRAAG 3

3.1 3.1.1
- 'n Kindgesentreerde benadering
- Lei kinders deur vroeë interaksie met die wêreld om hulle.
- Moedig kinders aan om deel te neem en verantwoordelikheid te neem.
- Moedig die kind aan om ontvanklik en buigsaam te wees.
- Bevorder kreatiwiteit.
- Moedig die kind aan om kritiek te aanvaar.
- Bevorder inisiatief en sosiale deelname.
- Moedig kinders aan om estetiese bewuswording te ontwikkel.

(Enige 4 van die bogenoemde) (4 × 1) (4)

3.2 3.2.1
- Kleur – lig-donker
- Ondeursigtig – deursigtig
- Glad – grof
- Hard - sag
- Gewig

3.2.2
- Kleur – lig-donker: Identifikasie van verskillende kleure en skakerings
- Ondeursigtig – deursigtig: identifikasie van voorwerpe wat onduidelik is en daardie wat duidelik/helder is
- Glad – grof: Ontwikkel die kind se bewustheid ten opsigte van die oppervlaktekstuur van 'n voorwerp.
- Hard – sag: Ontwikkel die kind se bewustheid met betrekking tot die hardheid/sagtheid as 'n eienskap van die voorwerpe.
- Gewig: Ontwikkel die kind se bewustheid van die relatiewe gewig van 'n voorwerp.

(2 × 5) (10)

3.3
- Betrek kinders by die omgewing.
- Ondervind dit om ‘n nuwe insig en ondervinding vir jong kinders te wees.
- Vermeerder en brei hulle kennis uit
- Die plek moet geskik wees daarvoor om betekenisvol te wees.
- Voorbereiding met betrekking tot die uitstappie is kritiek. Hou ‘n klein bespreking om gevoel van veiligheid en nuuskierigheid te verseker.
- Laat die kinders toe om vrylik rond te beweeg en vrae te vra oor wat hulle waarneem.
- Maak seker dat geskikte toerusting vir die uitstappie beskikbaar is, bv. bokse, nylonsakke, plastiek houers, ens.

(Enige 5 van die bogenoemde) (5 × 1) (5)

3.4
- Neem voorwerpe in ‘n sekere kamer waar en beantwoord vrae wat daarop gebaseer is.
- Vergelyk voorwerpe tuis en by die skool.
- Identifiseer eenderse voorwerpe in die klaskamer – beide in funksie en voorkoms EN eenders in funksie, maar verskillend in voorkoms.
- Neem die kinders in die erf en vra hulle om die buite-aansig van die gebou mooi te bekyk.
- Neem die kinders in die werf en vra hulle om die voorwerpe in die skool se werf mooi te bekyk.
- Identifiseer die voorwerpe en beskryf hulle deur middel van positiewe en negatiewe stellings.
- Raaispeletjies: kinders moet ‘n voorwerp identifiseer wanneer sekere leidraadsinne aan hulle gegee word.
- Noem die speletjies: voorwerpe word met kinders se name op gegomde etikette gemerk – vra hulle om hulle besittings met behulp van die etikette te identifiseer.
- Kinders se naamkaart

(Enige 5 toepaslike antwoorde sal aanvaarbaar wees) (5 × 2) (10)

3.5
- Respek vir die kind
- Die absorberende gedagte
- Sensitiewe periodes
- Die voorbereide omgewing
- Selfonderwys (5 × 1) (5)

3.6
- Montessori: Laat aan hom/haar ruimte om in onafhanklikheid te groei.
  Tradisioneel: Daar is konstante toesig oor die kind.
- Montessori: Lei en rig die kind.
  Tradisioneel: Skryf aan die kind voor.
- Montessori: Moenie aan die kind uitwys wat ander kinders doen nie.
  Tradisioneel: Dit is bekend dat vergelykings getref word.
- Montessori: Moedig die kinders aan om onafhanklik te wees.
  Tradisioneel: Groepwerk is bekend en word aangemoedig.
- Montessori: Die kind word nie gestraf of uitgeskel nie.
  Tradisioneel: Die een of ander vorm van straf word toegepas.
- Montessori: Die onderwyser is lieftallig, vrolik en entoesiasties.
  Tradisioneel: Die onderwyser is geneig om outoritêr te wees en handhaaf as sulks dissipline en beheer oor die omgewing.
- Montessori: Bied aan die kind maksimum spontaniteit en laat die kind toe om ‘n beter vlak van bekwaamheid te bereik.
  Tradisioneel: Grense word bygehou betreffende die kind se onderneming van ‘n aktiwiteit – dit is beperkend van aard.
- Montessori: ‘n Kind word nie aangejaag nie.
  Tradisioneel: Tydraamwerke word op aktiwiteite gestel as gevolg van tydbeperkings.
- Montessori: Laat die kind werk na sy vrye keuse.
  Tradisioneel: Beperkend van aard as gevolg van die inhoud wat voltooi moet word.

(Enige 3 van die bogenoemde antwoorde sal aanvaarbnaar wees)
1 punt vir die Montessori metode
1 punt vir die Tradisionele metode (3 × 2) (6)

3.7 Kaapse Onderwystrust (2)

3.8
- Publikasies vir kinders
- Gidse vir onderwysers en ouers
- Hulpbronne vir tegno-ondersteunde en e-onderrig vir ‘ECD’ praktisyns insluitend radio en DVD’s.
- Openbare ‘EC” bewustheid meedeling
- Navorsingspublikasie
- Nuusbriewe vir ‘ECD’-praktisyns

(Enige 2 van die bogenoemde sal aanvaarbaar wees) (2 × 2) (4)

3.9
- Velddienste
- Nasionale programme
- Programontwikkeling en opleiding
- Navorsing en evaluering
- Media en materiaalontwikkeling
- Biblioteek
- Teenvermosingsprogram
- Die avontuurbus
- Fondsinsameling en finansies

(Enige 4 van die bogenoemde sal aanvaarbaar wees) (4 × 1) (4)
[50]

VRAAG 4

4.1
- 'n Kind se kop groei proporsioneel kleiner in relasie tot die liggaam.
- Gesigsdele van die kop verander geleidelik en die kind se gesigskenmerke/-profiel word meer prominent.
- Voorkop raak plat.
- Arms en bene word langer en skraler.
- Liggaam groei langer en maerder.
- Spiere word meer gedifferensieer.
- Bewegings word meer definitief.
- Die kind kan sy/haar hand en oogbewegings koördineer bv. kopieer en teken van 'n patroon.
- 'n Normaal ontwikkelde brein is teenwoordig.
- Minder lae vet.
- Hy is gesond.
- Toon dominansie – óf linkshandig óf regshandig.
- Hy/Sy kan sy/haar linker oor raak deur sy/haar regterhand oor sy/haar kop te sit.

(Enige 6 toepaslike antwoorde is aanvaarbaar) (6 × 2) (12)

4.2
- Gebrek aan selfvertroue
- Is afhanklik
- Is huisgebonde
- Swak koördinasie
- Swak persepsie van tyd
- Lae uithouvermoë
- Kort aandagspan
- Kru en onvolwasse toiletgewoontes
- Kinderlike spraak/gedrag

(Enige 5 antwoorde sal aanvaarbaar wees) (5 × 1) (5)

4.3 4.3.1
- Hy kan reëls gehoorsaam.
- Die kind is in staat om vriende te maak en vriendskappe te onderhou.
- Hy kan in 'n groep speel.

(Enige 2 toepaslike antwoorde sal aanvaar word)

4.3.2
- Die kind kan 'n aantal konsepte verstaan
- Hy/Sy is in staat om te tel.
- Hy/Sy is in staat om items uit te soek.
- Hy/Sy kan items klassifiseer.

(Enige 2 toepaslike antwoorde sal aanvaarbaar wees)

4.3.3
- Die kind is in staat om sy liggaam te balanseer.
- Hy/Sy weet waar links en regs is.
- Hy/Sy het 'n dominante hand.
- Hy/Sy kan beide kante van sy liggaam gebruik.
- Hy/Sy is in staat om die middellyn te kruis.

(Enige 2 toepaslike antwoorde sal aanvaarbaar wees)✓✓
(3 × 2) (6)

4.4
- Identifiseer klanke buite/binne.
- Speel ‘n opname van klank en kinders moet hulle kan identifiseer.
- Die kinders moet hulle oë toemaak. Een kind moet ‘n geluid maak en die kinders moet raai wie dit was.
- Beantwoord vrae oor verskeie verskillende onderwerpe.
- Die kind moet nommers in ‘n spesifieke volgorde herhaal.
- Die kind moet sinne herhaal.
- Sê twee woorde wat dieselfde klink en die kind moet identifiseer of die woorde dieselfde is.
- Sê drie woorde. Een moet ‘n woord wees wat nie pas nie. Die kind moet identifiseer watter woord nie pas nie.
- Die kind moet rymende woorde uitspreek.
- Gee instruksies – identifiseer of die kind in staat is om die instruksies voldoende uit te voer.
- Klap verskillende ritmiese patrone en die kind moet dit herhaal.

(Enige 6 toepaslike antwoorde sal aanvaarbaar wees) (6 × 2) (12)

4.5

SKOOLGEREEDHEID	SKOOLRYPHEID
• Hoofsaaklik fisiese ontwikkeling.	• Sluit fisiese ontwikkeling in.
• Slegs een ontwikkelingsarea.	• Ontwikkeling in totaliteit.
• Kan nie geforseer word nie.	• Kan deur stimulasie verkry word.
• Bepaal deur ‘n dokter of verpleegster.	• Toegepas deur ‘n skoolsielkundige of gekwalifiseerde personeel.
• Waarborg nie sukses op skool nie.	• Verseker goeie vooruitgang in die skool.

(1 punt vir elke aspek) (5 × 2) (10)

4.6
- Dink jou eie storie uit
- Vertel iets interessants, bv. wat jy gedurende die naweek gedoen het.
- Beskryf wat jy sal saamvat wanneer jy ‘n aktiwiteit doen, bv. gaan visvang, kerk toe gaan, ens.
- Telefoongesprek oor ‘n speeltelefoon in ‘n fantasiearea.
- Laat die kind die verskille/ooreenkomste tussen voorwerpe aandui.
- Die gebruik van raaisels: Wat het pote maar kan nie loop nie? – stoel. tafel
- Die gebruik van woordraaisels: Wat is een woord vir – tafels, stoele, beddens (meubels); wortels, aartappels, kool (groente).
- Noem ‘n paar troeteldiere: NAVRAAG OEFENINGE.
- Wat sal jy doen as die telefoon lui/iemand aan die deur klop?
- Antwoord JA of NEE.

(Enige 5 toepaslike antwoorde sal aanvaarbaar wees) (5 × 1) (5)
[50]

TOTAAL AFDELING B: 150
GROOTTOTAAL: 200

Kopiereg voorbehou